

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cîsnației 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octomvrie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnre atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sînt rugați a ne comunica eventual prelîngă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 5 Octomvrie st. v.

Δ Paradă multă și larmă mare se face în țările unguresci.

Cu ce?

Cu parlamentarismul și cu tot felul de cestiuni politice, mai ales de acele, care măgulesc ambițiunea națională a naționalității maghiare.

Nu numai paradă, dar' și pradă multă se face.

Din a cui parte?

Mai începe vre-o îndoală?

Îndată-ce scim, ce fel de cestiuni sînt acele, cu care se ocupă parlamentarismul unguresc modern, scim și din a cui parte se fac parada și prada. Sînt numai matadorii politici ai compatrioților maghiari și adjutanții lor, recrutați din naționalitățile nemaghiare, cu deosebire dintre Israeliti, acei fericiți, care nu simt alte necesități pentru patrie, ci numai care măgulesc vanitatea națională a naționalității maghiare.

Să nu ne ducem mai departe înapoi, decât până la ziua deschiderii sesiunii parlamentare din toamna aceasta, și vom ave ocaziune să vedem, cum într'o zi, într'o ședință, în cea dintîiu ședință a sesiunii, se deschide un bombardament parlamentar din o jumătate de baterie de rachete de vanitate națională.

Pare-că vedem pe compatrioții nostri, adică pe mulți dintre dînșii, cum cu mândrie națională își vor fi sucind mustațele și vor fi admirând energia,

curagiul și ambițiunea națională-politică a parlamentarilor, care într'o zi, într'o ședință, și încă în cea dintîiu ședință a unei sesiuni parlamentare, sînt în stare să deee curs liber la atâtea interpelațiuni. Și mai mândri credem însă că vor fi compatrioții nostri pentru curagiul parlamentarilor lor.

Și au dreptate să fie.

Căci care bărbat politic dintre bărbații politici ai celorlalte naționalități nemaghiare ar fi îndrăsnit să iee în apărare printr'o interpelațiune în parlament procederea cea condamabilă cu colorile împărătesci, cu colorile unei dinastii, care a salvat Ungaria de starea cea umilitoare, în care o adusese la anul 1526 catastrofa dela Mohaci? Care bărbat politic dintre cei ai naționalităților nemaghiare s'ar fi încumetat a face obiect de interpelațiune într'un parlament împregiurarea, că în teatrul unui întreprindător privat în țeara cea politică ungurească se dau și reprezentațiuni în limba Monarchului și a dinastiei Sale, în limba unei națiuni cu o cultură universală și a unei națiuni aliate cu monarchia noastră austro-ungară?

Nu credem, că între bărbații politici ai celorlalte naționalități s'ar fi putut afla vre-unul, care din vanitate națională să fi riscat curagiul, de a lovi în față dinastia proprie, când îi datorresce mai multă recunoscință. Nici aceea nu credem, că s'ar fi putut sau s'ar putea afla vre-unul între bărbații politici ai naționalităților nemaghiare, care să aibă cutezanța, de a ofensa pentru limbă pe aliații din lupte, prin care avem să depărtăm dela noi alte catastrofe, probabil de aceeași natură, ca cea de odinioară dela Mohaci.

Abstracțiune făcînd dela inconveniențele atinse, și din alt punct de vedere atitudinea cea sumeată a politicilor compatrioților nostri maghiari o aflăm foarte nepotrivită. Starea economică a patriei noastre ne impune să ne îngrijim de pâinea cea pentru existență, ear' aceia, care se fac tutorii nostri cu de-a sila, cred că vor alunga foamea celor flămîndi cu privelisci teatrale și cu focuri bengalice.

Este lucru notorie și pentru cel din urmă compatriot de ori-și-care naționalitate, că, în mare și în mic, câștigurile onorabile în țările unguresci se sleesc de tot; că o mulțime de cetățeni abia mai pot suporta sarcinile publice și private, că altă mulțime și mai mare astăzi nu scie, dacă mîne va ave cu familia ce să mănînce, că din cauza aceasta populațiunea scade în toate Țilele, fiindcă, deși țeara este *per eminentiam* agricolă și ca atare ar trebui să

atragă brațe de muncă, lucrul este tot-mai întors. Cu droaia se duc dela noi oamenii în țeri străine, emigrează, ca să nu se mai întoarcă la foame și la golătate.

Etată obiecte potrivite de interpelațiune și de discuțiuni politice din partea politicianilor compatrioților maghiari. Pentru astfel de obiecte li-ar fi multumitoare și naționalitățile nemaghiare, ai căror epitropi nechemiați s'au făcut.

Ce e drept, aceste sînt lucruri prea prosaice pentru nisce fantastici cu fantasii atât de poetic desvoltate, cum sînt aceia, care se scandalizează de colorile împărătesci. Prea prosaice pentru aceia, care se scandalizează și de încăpăținarea, care nu vrea să recunoască, că în țările unguresci nu se cuvine să răsune altă limbă, decât cea „armonioasă-ângerească“ maghiară.

Însă ce e de făcut, dacă lumea e atât de prosaică, încât nu se sfiesce nici de dispozițiunea cea poetică a politicilor maghiari și răspîndesc lipsa și neajunsurile cu stăruință până și în palaturile frunțașilor compatrioți maghiari.

Și încă în ce formă neîndurată!

Cine a asistat numai la o licitațiune judecătorească pentru imposit sau pentru alte insolvențe și a vădut, ce pradă și risipă se face cu executarea sub secul ordinelor și sentențelor autorităților statului, trebuie să se îngrozească de ceea-ce îi poate vedea ochii și auzi urechile.

Nici incendiul, nici inundarea nu pot fi mai fără milă decât o execuțiune din partea organelor trimise de autoritatea statului. Este o curată bătaie de joc, când vezi obiecte vîndîndu-se cu 10% și cu 1% din prețul real ar obiectelor și prea de multe-ori sub prețul de extimațiune, numai ca după-ce obiectele au ajuns odată la vîndare să fie și vîndute.

Ce mai teren pentru interpelațiuni ar fi terenul acesta? Câți săraci ar pute scăpa de soartea de a deveni și mai săraci, fără de a se fîlîși erarul sau acela, în al cărui folos se face vîndarea? Câți, în loc a se prăpădi de tot sau a lua lumea în cap, s'ar reculege și ar fi earăși oameni folositori familiilor lor, societății și statului; dacă s'ar afla în parlament interpellatori, care prin interpelațiunile lor ar fi norocoși a pune capăt pradei, care se face cu execuțiunile, cu licitățile neîndurate în favorul unor hiene, care nu se ocupă cu altceva, decât cu mirosarea după victime.

Acî e Rodu, acî să salte d'alde Irányi, Horánszky, Abrányi e *tutti*

quanti, câți sciu numai să poseze prin a arunca țărîna de înaltă politică în ochii unor lesne creșători spre paguba înverdată a patriei. Dar' spre paguba înverdată, pentru-că lumea din lăuntru patriei, care nu e cuprinsă de șovinismul grandoman al maghiarismului, vîdînd răsfețările jignitoare, se indignează, ear' indignarea paralizează dragostea și energia chiar și către lucrurile indispensabile. Ear' lumea din afară, care nu se entusiasmează și nu are nici un motiv a se entusiasma de declamațiuni patetice stricăcioase chiar și declamatorilor, dar' negreșit patriei lor, prea lesne ne poate desprețui, pentru-că se teme a ne primi în calculii ei ca pe o putere nesigură.

Matadorii politici ai compatrioților maghiari cred, se vede, că pentru ei e lucru prea ordinar a se ocupa mai cu deadinsul cu cestiuni de economie politică. Aceasta o lasă și ei în scirea baronului Hirsch, ca și „frații“ din Galiția.

Dacă ar fi, ca de agurida ovrească a baronului Hirsch, care acum s'a apucat de expropriarea Polonilor din Galiția în favorul Ovreilor și mîne—poimîne se va apuca de aceeași lucrare în Ungaria, să strepezească numai dinții matadorilor politici șovinisti, puțin ni-ar păsa. Noi vedem însă, că de aguridă nu ducem lipsă. Înainte de a veni baronul Hirsch să ne ferească patria cu milioanele sale, ne strepezesc dinții de economia cea nenaturală cu averea patriei în toate direcțiunile.

Parada cea multă politică a devenit prada patriotică. Cetățenii unguresci de toate naționalitățile se înfrîng sub greutatea insuportabilă a sarcinelor încărate fără de socoteală pe umerii contribuabililor de oameni politici, care nu se îngrijesc decât de satisfacerea vanităților lor.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 5 Octomvrie st. v.

Din parlamentul maghiar.

Ședința dietei maghiare de alaltieri s'a deschis la 11 oare înainte de ameați și a ținut până după 1 oară după ameați. În acest timp de preste două oare, ministrul de finance Weckerle 'și-a făcut expozitul, prelîngă care a prezentat budgetul statului pe anul 1890. Ministrul din capul locului s'a scusat, că va ave să abuzeze de paciența casei, dar' trebuie să o facă pentru a pute schița acele schimbări, prin care budgetul acesta se deosebesce de celelalte budgete și în special de cel

de pe anul 1889. Dl Weckerle a vorbit multe și frumoase lucruri, despre economisări și despre scăderea deficitului, dar' mai în urmă tot a spus-o, că sînt încă o mulțime de misiuni ce trebuiesc rezolvate, și aceste vor reclama astfel de cheltueli, care ne fac atenți, că trebuie să fim cruțători și să ținem cont de situația noastră materială în trebuințarea puterilor noastre financiare. Numai în felul acesta va pute să scadă deficitul din an în an, la din contră, vom perde încrederea pieței de bani și va trebui din nou să începem lucrarea lui Sysiphus.

O foale germană despre ministerul Tisza.

„Kreuzzeitung“ din Berlin aduce un articol vehement în contra ministerului Tisza, care ar fi slab și de rea credință. Aici ar trebui să se întempele cât de curînd o schimbare radicală, căci altfel are să se submineze cel din urmă rest al autorității statului și să se stingă cu deservire ori-ce idee dinastică în popor. „Kreuzzeitung“ vorbesce de stările de lucruri la universitatea din Budapesta și observă, că suferirea violării neruşinate a celor mai elementare considerări pentru dinastie și stat se explică din trecutul și din originea politică a lui Tisza. Guvernul 'și-a pierdut în țeară ori-ce autoritate!

„Pester Lloyd“, căruia 'i-se signalizează pe cale telegrafică acest articol, promite, că după-ce va cunoasce întreg textul lui, își va face el observările sale, dacă va vedea, că preste tot se plătesce a mai sta de vorbă cu numitul diar.

Un toast al ministrului-președinte Crispi.

La 15 l. c. s'a dat în Palermo un banchet în onoarea bătrînului ministru-președinte italian Crispi. La banchet au participat 189 senatori și deputați. După-ce a vorbit mai lung despre afacerile interne ale țerii sale, dl Crispi a trecut și la politica externă și a ăis: „Prin noi politica italiană apare în întreaga lume civilisată ca o politică pătrunsă de un penibil sentiment de dreptate; noi, înșiși renascuți, ajutam tinerelor naționalități a se desvolta și a se întări prin noi, prin amicii și aliații nostri. Prin politica europeană străbate o boare de liberalism, care lasă popoarele să fie stăpânele destinelor lor. Ni-se face imputarea, că noi ne folosim de alianțele noastre spre scopuri agresive. Ei bine, în Italia cad din cheltuelile militare 18 franci pe persoană, precînd în Franca cad 33 de franci pe per-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Datinele înmormîntării la Indieni.

Într'o lucrare publicată în anul 1844 de George Catlin se găsește o descriere romantică a înmormîntării lui Blackbird, cunoscutul șef de odinioară al Indienilor din America numiti Omaha. Se ăice, că conform cu dorința lui Blackbird, exprimată aproape de moarte, corpul acestuia fu adus decătră toate rudeniile sale pe virful unei înălțimi, pe care acest șef al Omahailor o vizita des și cu plăcere. Acest Blackbird poseda o mulțime de cai, însă calul seu favorit de călărit era o frumoasă iapă albă, aceasta fu adusă pe virful înălțimii și fu înmormîntată de vie în fața rudeniilor și a întregii seminții. Față la această sacrificare erau și câțiva Europeni, negustori de blănuri. După-ce iapă fu aproape acoperită cu pămînt, astfel încât ea nu se mai putea mișca, atunci fu adus și pus călare pe ea răposatul Blackbird, în poziție dreptă, apoi 'i-se puse un arc în mînă, la spate 'i-se atîrnă o tolba bine umplută cu săgeți, și nu fu uitată nici pipa, nici punga cea îndesată cu tăbac. Prelîngă toate aceste 'i-se mai dădău o bucată de cremene, un amnar și iască, ca să-și aprindă luleaua și să-și facă foc, când îi va trebui. Și pentru-ca în sfîrșit se nu-'i lipsească nimic pentru lunga călătorie până pe cealaltă lume, 'i-se mai dădău un sac plin cu medicamente pentru diferite boale și mîncări uscate. *Scalpele*, pe care el le luase

de pe capul dușmanilor sei, fură atîrnate de frînele calului seu ca mîndre trofee ale victoriei sale. Ear' el însuși era împodobit ca-șicum ar fi gata de plecat la război, înarmat de sus până jos, ear' pe cap cu pene de vultur. Medicii seminției 'i-se închinară apoi pentru cea din urmă-dată, ear' războinicii seminției văpsiră cu roșu degetele și palma dreaptă a șefului lor. Cu aceeași bueală fu văpsită și iapa pe amîndouă șoldurile. Și după-ce toată această ceremonie se sîvîrși, atunci cal și călăreț fură acoperiți de tot cu pături de pămînt cu iarbă verde pe ele.

Sacii și Focșii înmormîntară pe șeful lor Blak-Hawk tot în chipul descris mai sus, însă nu împreună cu calul seu de călărit. Corpul acestuia fu pus într'o groapă și încă în poziție orizontală, numai partea superioară a corpului ieșia cam afară din pămînt, însă acoperită cu o pele de bou bison. Împregiurul acestui mormînt fu tras un șanț adînc, în care se infipseră pari cu virful cel ascuțit în sus, pentru-ca în chipul acesta să fie împedecate animalele sălbatiche de a trece către corpul răposatului.

Și încă mulți alți șefi ai Sacilor și Focșilor fură înmormîntați tot în acest chip, însă mai mult ori mai puțin pompos, după rolul ce a jucat în viață șeful. Chiar oamenii de rînd dintre Saci și Focși au fost adese tot așa înmormîntați, însă cu deosebire, că parii infipți în șanțuri nu erau tot atât de înalți, ca cei-ce se puneau împregiurul mormintelor șefilor.

Sanchii, Potavatonii și alte seminții de Indieni înmormîntează pe morții lor deosemena numai pe jumătate, încongiurînd apoi mormîntul cu pari și cu ramuri, ear' jumătatea de corp rămasă afară e ușor acoperită cu coaje de arbori și cu pămînt moale.

Aici este locul de a vorbi încă de un fel de înmormîntare, obișnuită mai cu seamă de locuitorii părților muntoase din America de Nord, precum sînt de pildă Indienii numiți Nevađii, voim să vorbim despre înmormîntările făcute în crepăturile și în *scorburi*le munților petroși. În vara anului 1872 Dr. H. G. Jarrow călători prin Utahul de mijloc și căuta asemenea morminte, de care nu puține să găsească prin acele locuri. Pe coasta repede a unui munte isbuti a găsi mai multe morminte de soiul acesta, care sînt făcute cam în chipul următor: mai întîiu se dă în lături *prundul*, provenit din sfîrșimăturile petrilor, și așa se tot adîncesce o groapă în peatră; această groapă este apoi ca tapisată cu învîlîuri cu ei pei și în ea se pun mortul împreună cu armele de vînat, cu toate podoabele lui de pace și de război, precum și cu tot cu ce se crede că 'i-ar fi de folos în tot timpul, cât va ăine lunga sa călătorie până în lumea cealaltă. În nemijlocita vecinătate a acestor morminte de peatră se găseesc în totdeauna o mare mulțime de resturi de oase de cal, ceea-ce face să credem, că și aceste popoare obișnuiau a sacrifica caii în timpul ceremoniilor de înmormîntare. În unul din aceste morminte, care după toate

probabilitățile trebuie să fi aparținut vre-unui șef cu mare vață, printre mai multe lucruri ce se obișnuiesc a se pune în morminte, precum arme și unelte casnice, s'a găsit și scheletul unui copil, care, după-cum ăice legenda, trebuie să fi aparținut unei ființe dintr'o seminție dușmană și care de sigur că a fost înmormîntat de viu. Dr. O. G. Given, care a trăit multă vreme printre Indienii Chiova, Comanhi și Apahi, ca medic al agenturii Statelor-Unite aflătoare acolo, ne povesteste următoarele: „Indienii de prin aceste locuri își înmormîntează morții mai mult în scorburile și crepăturile stîncilor, însă fără o deosebită grije, mai ales cînd sînt în călătorie. Eu am fost martor la înmormîntarea lui Blak-Hawk, șeful Indienilor Apahi, al cărui corp 'l-am dus pe o căruță ușoară până pe coasta unui munte. Rudeniile răposatului căutară cu grije o crepătură în stînci și găsiră una de o lungime de patru picioare și de o adîncime de trei. Și după-ce mai umplură ei această groapă cu petri pe ici, pe colo, făcură în sfîrșit din ea un fel de mormînt mai cum se cade, în care șeful Blak-Hawk a fost așezat decătră rudeniile sale cu fața în jos. După aceasta a fost adunate și aduse ramuri scurte de copaci, care au fost puse de-a curmezișul deasupra mortului, unele spriginite drept pe marginile groapei, ear' altele chiar în lăuntru pe proeminențele aflătoare în ea, ear' toate aceste din urmă au fost acoperite cu ramuri mai frunzoase. Apoi totul a fost în sfîrșit acoperit cu petri“. Și pe urme se înțelege, că se trase și șanțul umplut cu pari ascuțiți.

În genere trupurile înmormîntate ale răposaiților indieni și mai cu deosebire cele ale șefilor de seminții, sînt împodobite cu hainele și armele cele mai bune și cu podoabele cele mai frumoase ce posedea răposatul în viață. Fața răposatului este apoi văpsită cu vre-o bueală oare-care, de obicei roșie sau galbînă, ear' brațele îi sînt încruciașate pe piept.

Acest obicei de a îmbrăca pe mort cu cele mai bune haine și a-l împodobi cu cele mai scumpe giuvaiere a fost ăinut multă vreme și de popoarele europene, decînd însă materialismul a început a domni din ce în ce mai mult și decînd credința nemuririi sufletului a început să-și iee rămas bun dela filosofie, de atunci acest străvechi obicei a fost părăsit.

În mormintele Indienilor americani, după-cum vădăram, se mai pun felurite arme, precum: arcuri, săgeți, și dacă au arme mai nouă, precum: puști, pistoale etc., atunci dau mortului și de aceste, pentru-ca să aibă cu ce merge la vînat pe lumea cealaltă. Pipe, tutun și vase pentru beut nu lipseesc în mormintele lor. Cătră cai, sau cel puțin unul, se sacrifica pe mormînt sau în vecinătatea acestuia, și în genere caii sau calul de călărit cel mai iubit al răposatului are această soartă. La mormîntul lui Blak-Hawk au fost sacrificați doi cai și un catâr. Obiceul de a sacrifica la mormînt a fost păstrat încă până în ziua de azi și de popoarele civilisate. Așa d. e. darurile ce se dau preste groapă la noi nu-'și au altă origine și pomenile ce se fac după înmormîntare își au obârșă lor în ospetele ce

soană. În realitate, noi am făcut mult prea puțin decum trebuia să facem pentru armata și marina noastră. Astăzi nimeni nu ne atacă, fiindcă sîntem tari și avem aliați tari; poate-că toți ne-ar ataca mâine, dacă am înceta să fim tari". Crispi a avut pentru Italia și în sănătatea regelui, a reginei și moștenitorului ei.

Încât privește enunțările lui Crispi despre afacerile interne ale Italiei, merită să fie relevate cele ce le-a spus în privința papismului. Noi avem —dise Crispi,—o luptă îndoită: o luptă în contra reprezentanților trecutului și alta pe terenul unității naționale și al libertății intelectuale. Papismul lumesc, deși secular, a fost numai un period trecător în viața Romei. Roma s'a născut, a trăit și stăpînit înainte de papismul lumesc; ea va rămîne și fără el și va rămîne italiană; plîngerile și amenințările din afară ori din lăuntru nu au să schimbe lucrurile. Regele Umberto a dîs, că Roma e inatacabilă; acest cuvînt a purces din Italia drept o lege a lumii moderne. În numele libertății spirituale, noi am asigurat bisericii exercitarea atributelor ei. Din Roma Papa vorbește liber către credincioșii și se îngrijesc de interesele religioase universale. Noi avem numai să ne îngrijim, ca dreptul bisericesc să nu între în sfera dreptului național și al națiunii.

Despre toaștul dlui Crispi primesce „Riforma” următoarea depeșă telegrafică din Palermo: Impresia, pe care a produs-o discursul dlui Crispi, a fost foarte mare în special în ce privește pasagele, care se rapoartă la politica bisericească, la lupta în contra partidelor extreme, precum și la politica externă. O adevărată vijelie de aprobări a urmat cuvintelor lui Crispi: „Roma va rămîne italiană!”

Budgetul statului pe anul 1890.

Budgetul pe anul 1890 ni-se prezintă astfel:

<i>Cheltuielile ordinari.</i>	<i>330,824.256 fl.</i>
Comparând pozițiunile cheltuielilor ordinare cu pozițiunile preliminarului din anul 1889, ne arată următoarea schimbare:	
mai mult cu:	
La cheltuielile comune . . .	269.754 fl.
„ pensiuni	527.085 „
„ datoriile de stat	2,338.578 „
„ ministerul de interne . .	169.280 „
„ ministerul de finance . .	796.890 „
„ ministerul de comerț . .	1,929.753 „
„ ministerul de agricultură .	743.728 „
„ ministerul de instrucțiune .	263.472 „
„ ministerul de justiție . .	228.857 „
„ ministerul de honvești . .	898.464 „
Sînt însă unele pozițiuni, care arată cheltuieli mai puține ca în anul premergător, și aceste sînt:	
mai puțin cu:	
La casa deputaților	16.869 fl.
„ pensiunile din centru . .	6.051 „
„ datoriile primite în urma primirii căilor ferate . .	7.709.119 „
„ anticipațiunile asigurărilor căilor ferate	268.780 „

fac și Indianii după-ce se întorc dela ceremoniile înmormîntării.

Din cele arătate până aici vedem, că la Indianii din America-de-Nord sînt mai multe chipuri de a înmormînta, însă dacă cercetăm deaproape toate soiurile de înmormîntare, vedem, că sînt cu totul șapte la număr; întîiul chip este înmormîntarea în cel mai strict înțeles al cuvîntului, adică *înhamafia*, și care e cea mai răspîndită, de aceasta se ține și înmormîntarea în peșteri sau în locuința mortului. Al doilea chip este înmormîntarea, a cărei urmare este mumificarea. Al treilea chip este înmormîntarea *în urne*, însă e îndoealnic, dacă acest chip poate fi numărat ca un chip de a înmormînta. Al patrulea soi este înmormîntarea la suprafața pămîntului; aici mortul este pus jos și abia învelit cu o pătură ușoară de țîrîră ori cu frunze, ori în sfîrșit cu ramuri și frunziș; chipul acesta de a înmormînta fu numit de dl Jarro „surface burial”. — Al cincilea soi de înmormîntare este aruncarea mortului pur și simplu, fără a mai fi înmormîntat (aerial sepulture), și aceasta se petrece la o mulțime de popoare mai cu seamă din Africa, — care cred, că dacă mortul ar fi pus în pămînt, atunci sufletul acestuia cade în mâinile zeului a celui, care stăpînesc în pantecele pămîntului și care este zeul răului. Al șaselea fel ar fi arderea (cremațiunea), ear' al șeptelea ar fi aruncarea mortului în apă, care se numește înmormîntarea în apă.

(„Feara Nouă“.)

N. R.

Preste tot luat, suma cheltuielilor ordinare e mai mare cu 167.332 fl. ca în anul 1889.

Cheltuieli transitorice. 6,399.461 fl.

Aici încă suma totală e mai mare cu 2,161.218 fl. ca în anul premergător.

Investițiuni. 12,225.383 fl.

Pozițiunea aceasta e luată cu 1,013.487 fl. mai puțin ca în anii premergători.

Cheltuieli comune extraordinare. 6,214.546 fl.

Cu totul cu 2,455.699 fl. mai puțin ca în anul 1889.

Venitele ordinare. 348,134.920 fl.

dintre care cele:

dela ministerul de finance sînt prelimate cu . . . 14,062.357 fl.

dela ministerul de comerț cu . . 3,186.157 „

„ „ „ agricultură „ . . 418.484 „

mai mult ca în anul 1889.

Venite mai puține cu 13,555.890 fl. arată poziția datoritiilor de stat.

Cu toate aceste suma totală a venitelor ordinare e cu 4,278.784 fl. mai mare ca în budgetul anului 1889.

Venite transitorice. 7,124.327 fl.

Cu 317.339 fl. mai mult ca în anii precedenți.

Sumarul cheltuielilor și venitelor:

Cheltuieli ordinare	330,824.256 fl.
Cheltuieli transitorice . . .	6,399.461 „
Investițiuni	12,225.383 „
Cheltuieli comune extraordinare	6,214.546 „
Suma: 355,663.646 fl.	
Venite ordinare	348,134.920 fl.
Venite transitorice	7,124.327 „
Suma: 355,259.247 fl.	

În ordinare se arată un plus de 17,310.664 fl., — precând pozițiunile cheltuielilor transitorice, investițiuni, cheltuieli comune extraordinare arată un deficit de **17,715.063 fl.**

Considerând sumele principale.

Cheltuielile totale	355,663.646 fl.
Venitele totale	355,259.247 „
Deficitul anului viitor e de	404.399 fl.
care în comparație cu deficitul preliminar în anul 1889 de 6,441.158 prezintă o îmbunătățire de 5,736.759 fl.	

Din comitatul Caraș-Severinului.

Adunarea generală comitatensă de toamnă.

Cetim în „Luminătorul” dela 16 l. c.:

Adunarea generală ordinară de toamnă a comitatelor Caraș-Severin, s'a ținut în 10 Octomvrie 1889 c. n. în Lugoj, fiind de față la vre-o 160 reprezentanți municipali cu funcționari cu tot.

Programa conținea aproape 90 de obiecte puse la ordinea zilei pentru această congregațiune, și se pricepe, cele mai multe din acele obiecte aveau însemnătate destul de considerabilă parte generală, parte mai specială, locală din punct de vedere românesc. E de ajuns spre caracterizare a se sci, că în ziua primă până tardu seara deabia s'au meliat vre-o 12 obiecte. În fapt însă numai punctul 1: raportul general al vice-comitului despre semestrul al doilea 1889, și punctul 19: despre proiectul de statut disciplinar pentru comunitatea de avere a grănițerilor severineni a consumat timpul întreg.

Ambele obiecte au fost destul de importante și mai ales cel de sub punctul 19 de cea mai mare însemnătate pentru ulterioara viață și dezvoltare a comunității de avere. Cu toate acestea, trebuie să adăugăm cu cea mai mare părere de rău, că reprezentanții români nu numai cărașeni, ci și severineni, mulți chiar și dintre cei din Lugoj și Caransebeș, au strălucit prin absența lor.

Reprezentanții români prezenți (nu înțeleg pe cei pistriși sau speculanți) și-au făcut până într'unul datorința cu toată demnitatea și bărbăția, anume domnii advocați Coriolan Brediceanu și Fabiu Rezeiu prin temeinicia, tăria și vâpăia vorbirilor pronunțate, însoțiți și sprijiniți de ceilalți rezoluți conluptători Mih. Popoviciu, C. Rădulescu, B. Muntean, P. Drăgălină, I. Curescu, I. Nedelcu, au apărut ca nise titani și au combătut cu deservire naivitățile dlui Scheindt, vorbele dlor deputați dietali Asboth și Szende, golățiile vice-comitului Litsek, diplomațiile de sticlă ale fișpanului și sofistările și rabulistica cunoscutului dn Bésán.

Cu toate aceste însă ar fi fost de lipsă ca cel puțin Severinenii să fi fost cât se poate toți de față, căci de binele lor, de fericirea copiilor și nepoților lor era mai cu seamă vorba în rîndul întîiu. Tendința și pornirea guvernului față cu cea avere sînt cunoscute; cele încercate în direcțiunea aceasta ne sînt în viață memorie încă, eară în 10 Octomvrie 1889 guvernul încercă a mai pune una la cale. Despre aceasta ar trebui să fie demult în curat toți grănițerii dela general până la căprar, cum se dîce, și astfel să-și întocmească toată acțiunea și procedura — până mai este timp. Aceasta le este datorința. Aut — aut.

La această congregațiune rola în adevăr cea mai tristă și cea mai slabă a jucat-o dl notar public Bésán Mihály. Aceasta trebuie să o mărturisim și să o constatăm fără nici o dușmănie și fără nici o tendență rea, chiar și dacă prin aceasta am mîna apă cât de multă pe moara d-sale. Dl Bésán vrea să treacă cu tot adinsul de Român dintre cei mai înțelepți și mai cuminți; însă fără a fi provocat, ci numai din mîncărime, din un anumit îndemn speculativ, s'a sculat și a vorbit multe, și n'a încetat, și s'a făcut de ris și s'a blamat deservirșit în cele politice ca și în cele juridice, în cele istorice ca și în cele sociale. E groasnic un astfel de exemplar de cinism.

Deamă de cea mai severă critică este și ținuta președintelui adunării, a comitului-suprem. El în cel mai clar mod a dovedit și de astădată parțialitatea, vechența, ba chiar dușmănia sa față cu motivele pășiri și pretensiuni ale partidei naționale-române, care singură reprezintă cu credință interesele populațiunii, îndeosebi ale celei române, din acele comitate în contra manipularilor și monopolisărilor stăpînitorilor zilei din centru. Dl Jakabffy ar voi să imiteze pe antecesorul seu, însă nici a-l maimuța nu este capabil.

Din cele de până acum încă se vede, că sufletul, inteligența, puterea, caracterul congregațiunii caraș-severinene este românesc, ci numai grămada cea mare de virilisti străini, mută, rece, nepăsătoare de lume și îngrijită numai de interesele egoismului, împodobită cu pistriții și perversii dintre Români, este mașina votisătoare, este muntele fantastic din poveste, pe care se razimă puterea stăpînirii de aji și toate pornirile și tendențele ei șovinistice sub mantaua patriotismului . . .

La 9^{1/2} din ci comitele-suprem Jakabffy ocupă locul presidial, avînd de-a dreapta sa pe Ilustritatea Sa dl Dr. Victor Mihály de Apșa, episcopul român gr-cat. al Lugojului, și de-a stînga sa pe dl vice-comite Litsek, și declară ședința congregațiunii de deschisă.

Membrii neromâni aleși, dar' mai cu seamă viriliști, s'au prezentat în număr considerabil, ocupînd aripa dreaptă și mijlocul.

Dintre reprezentanții români, care s'au așezat în aripa stîngă în față cu crudul tablou ce reprezintă cu destulă fidelitate expresiunile fostului fișpan Tabajdy, au fost cât se poate de puțini, deși prezența lor cât de numeroasă chiar și de astădată a fost foarte de lipsă.

Am vădut pe domnii C. Rădulescu, Brediceanu, Rezeiu, Nedelcu, Dobrin, B. Muntean, advocat (Oravița), A. Ghidiu, protopresb. Dintre grănițeri numai pe domnii: M. Popoviciu, protopresb., Ilie Curescu, vice-președ., Patriciu Drăgălina, profesor, L. Bordaș, advocat, Ionescu, căpitan; preoții M. Drăgălina, Ignaton, Usonescu, Domil, Stoica, C. Popoviciu, învățător, Buru, Grozăvescu, Șgăvărlea. Pentru gălăgie a fost dl Bésán, ear' pentru sporirea numărului domnii canonici Madincea și P. Pop, brînele roșii împărechiate Grecu și V. Nemoian, primarul I. Nemoian, fiscul orașene G. Martinescu, Iuliu Petric încă n'a lipsit. Tot într'un rînd trebuie să mai amintim și pe funcționarii mai mari și mai mărșurți din provincie și din centru. Toți Români laolaltă deabia vre-o 40.

Sciindu-se ce importante obiecte mai ales pentru grănițeri erau la ordinea zilei, s'a luat cu tare rea impresiune la cunoștința scirea, că din aproape o sută de reprezentanți grănițeri numai treisprezece au fost la locul lor și și-au împlinit datorința.

E în fapt tare caracteristic și semnificativ, că oameni ca Anculia și soții sei, care acasă pe față se dau de mîntuitori ai grănițerilor, ear' când vine vremea și cîșul să fie la pîndă, să lupte cu trup și suflet la împlinirea lucrurilor întru apărarea intereselor acelorai grănițeri, atunci ei comodisează acasă, dacă nu cumva tomai atunci continuă catilinară activitate, deochiată deja, a intrigării și a denunțării tot a acelorai grănițeri, a intereselor vitale și a bărbăților lor devotați și probați. Clipita desamăgirii, ziua răsplății trebuie să fie înfricoșată . . .

Înainte de a se începe ordinea zilei, membrul F. Rezeiu se ridică și în limba maghiară interpelează în cauza cercetării disciplinare a notarului din Illadia. Interpelantul, în mînă cu acte și documente oficiale, arată cum s'a procedat în acea cauză, absolvînd forul prim prin o sentență bașbozuească pe acusatul notar prins cu ocuata mică, ceea-ce ilustrează în formă destul de crasă starea și administrațiunea internă în comitat. Fiindcă era us, datină manipularea banilor publici contra ordinei bune și legii, ceea-ce a practisat și notarul acusat, deci, motivează sentența, acusatul nu este de vină, ci se absolvă, este funcționar brav și nevinovat. Interpelantul deci trage atențiunea asupra acestui abus și provoacă a se grijă, ca astfel de sentențe solomonice să nu se ridice cumva la putere de dogmă, să nu se generalizeze, căci apoi nu s'ar mai sci, unde se sfîrșese onestitatea și unde se începe abusul și fraudulositatea.

Vice-comitele, Litsek răspundînd, recunoaște adevărul interpelețiunii, însă nu este în stare a da deslușiri despre amănuntele cauzei. Contra sentenței s'a dat lui apelațiune, care nu este încă rezolvată. Însă se va nîsui a delibera cât mai curînd și promise, că în deciderea cauzei se va interesa și va scruta în detalii și va hotărî conform adevărului și legii fără de nici o considerare.

Interpelantul Rezeiu, sperînd în împlinirea promisiunilor oficiale făcute, ia la cunoștință deocamdată răspunsul primit.

Președintele pune la ordinea zilei cetirea raportului semestral al vice-comitului.

Membrul K r u e s s (un preot nemțesc rom-cat.) propune ca, conform datinei practicate încă, raportul să se considere de cetit și să se treacă mai departe la ordinea zilei. (Între membrii români se simt semne de displace și neînvăire.)

Premiînd deocamdată aceste, dăm loc raportului special precum urmează:

Președintele ia act de această părere, declară însă totodată, că dacă numai un membru ar voi să se cetească raportul, aceea se va întempla.

Membrul F. Rezeiu se ridică și-și manifestează voința, ca raportul să se dea cetire în toată extensiunea sa.

Voluminosul raport se cetește prin prototatul Szögyény în parte; ostendindu-se acesta însă și neputînd sfîrși, deși cetia în carierul cel mai mare, continuarea și încheierea pică în sarcina unui vice-notar nu așa dexter în melitare. Cu toate aceste, cetirea celui raport se întine preste cinci pătrare de oară, atîngînd mai pe larg sau mai pe scurt toate afacerile și isprăvile dintr'o jumătate de an ținătoare de sfera municipală de pe un teritor așa mare.

Dacă s'ar mai fi insistat și la cetirea în limba română a celui raport, ceea-ce se putea pretinde în temeiul legii, apoi ședința primă nu era de ajuns. Români tăcure, deci se puse numai textul maghiar la desbatere cumulativă, generală și specială, deși în adevăr era tare cu anevoie a fi cu deplină atențiune și a prinde cele de lipsă din raport, ca să servească de basă solidă la o desbatere meritorică. Din discuțiunea dezvoltată apoi s'a vădut însă, că raportul avea, de, destule călcăie de ale lui Achil. Desbaterea a deschis-o membrul C. Brediceanu cu o vorbire voluminoasă și bogată de cele mai nimerite reflexiuni și ilustrări temeinice asupra fiecărui capitol al raportului, arătînd prin toate în fine ticăloasa situațiune internă în toate privințele și deplorabila stare a administrațiunii pe toate terenele în comitatele Caraș-Severin. Doveșile faptice și argumentările limpede ale vorbitorului, mai ales în cele economice, politice și financiare, au fost isbitoare pentru cei din fruntea administrațiunii; eară mulțimea străină, mașina de votisare, sta la apareță apatică, imărmurită, necutezînd a scoate nici un glas, deși fără îndoială în inima sa consimția în multe cu vorbitorul. Era glasul sincer, convingerea curată a unui reprezentant consciu și neafîrnător, ceea-ce se vedea și din rîsunetul aprobător ce se manifestă din mijlocul celorlalți reprezentanți români-naționali. Părțile mai esențiale ale vorbirii încă vor urma.

La desbaterea asupra raportului au mai luat parte vice-comitele Litsek, membrii B. Muntean, Scheindt, Putnik, C. Rădulescu și fișpanul, la ale căror vorbiri asemenea vom reveni în numărul viitor.

CRONICĂ.

Principesa de Coroană văduva Stefanian, care se află de prezent în vila Archiducelui Carol Ludovic în Reichenau, a făcut ieri o excursiune la Mariazell, însoțită fiind de Archiducele Carol Ludovic și soția lui Archiducesa Maria Teresia, precum și de Archiducele Ferdinand și o soră a acestuia. Dela Mariazell se vor întoarce îndărăt mâine.

Lista civilă a Monarchului. Monarchul nostru are două liste civile, adică una votată prin dieta Ungariei pe baza proiectului ministerului ungar, ear' alta votată prin dieta Austriei. Votarea acestor liste e cu totul separată și nici decăt nu poate fi privită ca afacere comună a imperiului austro-ungar. Prin articolul de lege III. din 1873 lista civilă a Ungariei s'a statorit pentru timpul dela 1 Ianuarie 1872 până la 31 Decemvrie 1879 cu 4,650.000 fl. Prin articolul de lege XLIII. din 1889 s'a statorit lista civilă tot cu 4,650.000 fl. pentru timpul dela 1 Ianuarie 1880 până la 31 Decemvrie 1889. Deoarece cu finea anului acestuia expira valabilitatea legii din 1879, guvernul va așterne dietei un proiect de lege pentru votarea listei civile pe alți 10 ani tot în aceeași sumă. Lista civilă a Monarchului ca Rege al Ungariei este pe an de 4,650.000 fl.

Salarul profesorilor de preparandie. În preliminarul budgetului ministerului de instrucțiune publică a intrat deja și rubrica de spese pentru îmbunătățirea salarului profesorilor și profesoarelor de preparandie. Astfel de acum înainte ei în privința salarului vor sta și dinșii pe aceeași treaptă cu profesorii de gimnasiu.

La universitatea din Cluj se va înființa, — după-cum aflăm din preliminarul budgetului ministerului de culte, — o catedră nouă, specială pentru istoria literaturii maghiare. Precăt scim noi, în Cluj există deja două sau trei catedre pentru literatura și istoria literaturii maghiare. E lipsă să se mai sistematizeze o catedră?

Promoțiune. La universitatea din Cluj s'a promovat ieri la gradul de Dr. în drepturi dl Laurențiu Pop.

Societatea de lectură a tinerimii dela institutul pedagogic-teologic ort-român din Arad s'a constituit în 9/21 Septemvrie a. c. sub presidența reveren. domn director Augustin Hamsea, alegînd de funcționari pe următorii: De vice-președinte pe Alexandru Popoviciu, de cassar pe Ioan Leucuța, clerici curs. III.; de secretar pe Simeon Cornea, de notar pe Aurel Givulescu, clerici curs. II.; bibliotecar Silviu Bichiean, cleric curs. I.; vice-notar Ioan Caba, prep. curs. III.; vice-bibliotecar Damaschin Medrea, prep. curs. III.; controlor Ioan Roman, prep. curs. II. Membri în comisiunea literară: Manoilă Fabriciu, Gavril Telescu, clerici curs. III.; Teodor Pop, Alexandru Nica, cler. curs. II.; Ioan Stana, Traian Secula, cler. curs. I. În comisiunea revisoară: Emanoil Pap, cl. curs. III.; Ioan Popoviciu, cl. curs. II.; Traian Catone, cler. curs. I.

Fabrica ungurească de arme. „Bud. Korr.” află, că ministrul de honvești a făcut contract cu fabrica ungurească de arme pentru furnisarea de puști pentru honvești. Numărul pușcilor e de 180.000; fiecare pușcă e calculată în preț de 34 fl. 28 cr. Fabrica are să furniseze în 1890 circa 65.000 puști, în 1891 circa 90.000 puști, ear' restul pușcilor să-l furniseze deodată tot în 1892.

Boala de gură și de unghii a izbucnit în mod epidemic și între vitele din Mediaș și Tălmăciu.

O prăvălie aprinsă. În Alba-Iulia a ars zilele trecute prăvălia lui Iosif Miklosi. Focul a fost anume pus în internul prăvăliei; el a izbucnit noaptea pe la 11 ore și a ars înăbușit până dimineața. Toată marfa din prăvălie s'a nimicit, n'a rămas nimic întreg. Paguba e de vre-o 5000 fl.

Teatru, circ ori orfen? E vorba de Maghiarii din Brașov, și vorba a fost adusă pe tapet de „Kolozsvár”. În Brașov adică o trupă maghiară dă reprezentațiuni teatrale, trupa lui Sidoli dă reprezentațiuni în circ și un fel de trupă de „Volksänger-i” dă reprezentațiuni în orfeu. Și acum eată cum vine vorba. Trupa, sau corect dis colonia maghiară din Brașov, totdeauna își are reprezentanți la circ, mai ales însă la orfeu, precând la reprezentațiunile teatrale se reprezintă teatrul într'o perfectă golătate de cercetători prezenți. Actorii sînt licheniți de foame; ear' orfeul, un fel de „café chantante”, e îndesuit seara de Maghiari. Vorba e dară, că Maghiarii din Brașov merg unde îi trage mai mult inimă, ce lipsă au ei de teatru? Artă ici, artă dincolo, dar' la orfeu barem au și cuplete, care te gădilesc, și mai ved și fete jucînd cancan! „Toată pasărea prin limba ei pere”, — dîce vorba.

Regina României în Paris. „Figaro” din Paris scrie următoarele: „Regina României a vizitat Parisul acum 15 zile. Ea a venit din castelul dela Neuwyd sub numele de contesa de Schwannenthal. Regina a petrecut opt zile între noi sub cel mai strict incognito, stînd pe cîmpul lui Marte toată ziua. Regina s'a ureat în turnul Eiffel; avea voe chiar să se înscrie în registrul lui „Figaro”, dar' frica de a fi recunoscută de Români, care se aflau pe a doua platformă, a silit-o să se scoboare”.

Podul României preste Dunăre. Cetim în ziarele din București: O comisiune de ingineri români sub direcțiunea inginerului Saligny lucrează de vre-o trei săptămîni cu multă activitate la facerea planurilor pentru podul de preste Dunăre. Aceste planuri se vor termina preste o lună, și fiecare parte a lor se va litografa în sute de exemplare și se va trimite la toate casele din străinătate, pentru a lua cunoștință de ele înainte de a participa la licitațiune. Licitațiunea se va ține probabil în luna lui Ianuarie.

„Fîntăna Blandusiei.” Am primit deodată două exemplare diferite din „Fîntăna Blandusiei”. Un exemplar e în format mare și e Nr. 1. Seria II. a acestui diar, al exemplar e în format mai mic și e Nr. 35 al diarului. Va să dîcă sînt două diare cu același nume. După-căt am aflat, diarul, redactat la început de un grup de tineri adunați în giurul lui Eminescu, a trecut după moartea poetului sub redacțiunea altui grup de tineri, schimbându-și formatul. Grupul cel vechiu scoate acum diarul din nou în formatul cel vechiu, ear' grupul cel nou continuă cu apariția diarului în formatul ce i-s'a dat după moartea lui Eminescu. „Fîntăna Blandusiei”, Seria II., în format mare de diar politic, avînd în frunte subscrierea lui Eminescu în faximile, pretinde a fi continuarea adevăratului diar, care începuse a ieși sub direcția lui Eminescu. Ea promise pentru numărul ei viitor publicarea a două autografe ale fostului ei director; unul va fi al poesiei: „Și dacă ramuri bat în geam”, ear' celalalt al unei alte poesii, netipărite încă în nici una din edițiile de până acum ale poesilor lui Eminescu.

Măne, la rubrica „Bibliografie”, noi vom publica cuprinsul ambelor diare rivale acum.

Correspondenți expulsați. Se serie din Belgrad, că ministerul de interne al Serbiei a expulsat de pe teritoriul regatului sârbesc pe corespondenții diarelor: „Standard“, „Daily News“, „Vossische Zeitung“, „Frankfurter Zeitung“ și „Deutsches Tagblatt“.

Teatru. A doua reprezentație a operei „Faust“ a succedat cu mult mai bine ca cea dintâi, și aceasta se poate atribui în special împrejurării, că rolul lui Mephistofeles a fost schimbat, jucându-l de astădată dl Gustav Raimund, care are și un joc mai bun și o voce mai frumoasă și mai plină decât dl Mandy, pe care, credem, nu-l vom mai vedea în curând pe scena din Sibiu. Dnii Rust și Kormay, precum și domnișoara L. Wallner și doamna Wolff-Seletzky au contribuit mult la reușita bună a reprezentației.

Aseară s'a jucat „Unsere Frauen“ (Femeile noastre), comedie de Gustav de Moser și Francisc de Schöthan. Piesa e bună și jocul a fost preste tot mulțumitor. În special dnii Trautsch (Felix Stein) Anton Freutag (Otto Dorn, rentier) și F. R. Indra (Pfeyer-mann, servitor de hotel) precum și dna Müller (Adelheid, soția rentierului) și d-șoara P. Stocker și-au înțeles rolurile. Publicul, puțin cât a fost, a aplaudat des.

Cestiuni economice.

Imposibilul metric.

(Urmare și fine.)

Dealtfel imposibilul metric unic există în China, și încă de multă vreme acolo se plătesc cam la 5 fr. de hectar pentru pământurile irigate și cam la 1 fr. de hectar pentru pământurile neirigate. Din acest imposibil se alimentează toate cheltuielile statului, care de-altfel sunt foarte mici și se mărginesc mai mult pentru întreținerea serviciului de irigațiune și ameliorarea pământului.

Dar' delă imposibilul metric din China și până la cel propus de Henry George este deosebire mare, și în adevăr, alte sunt condițiunile economice din China și altele din Europa și lumea-nouă; precând în China parcelarea pământului a atins poate cea din urmă limită, acolo sunt parcele de până la 100 m. p. și cele mai mari se scotocesc ca domenii și sunt de 100 h., astfel că în Europa se găsește în mâinile majorității; în America parcelarea este foarte restrânsă, proprietatea mare este baza proprietății rurale și prin urmare pământul este în mâini puține și servesc de monopol celor bogate pentru a exploata pe cele sărace.

De aci dar' cu totul altele sunt bazele imposibilului metric și agitațiunea ce face pentru sistemul seu dl Henry George.

În privința imposibilului metric, dl Toubeau merge cu demonstrațiunea și ne arată, că impunerea pământului ca plată înseamnă scutirea de impozit a muncii, înseamnă sfărâmare ori cărei feudalității fonciare sau financiare. Și în adevăr, este de observat un fapt economic, cum au crescut impozitele pe muncă și pe consumațiune, pământul s'a ușurat de impozit și aceasta a contribuit, că s'a strâns în puține mâini, așa că astăzi nu este nici a de cea parte în mâna micilor cultivatori.

În Franca de pildă din suprafața teritoriului de 52,857.199 hectare numai 4 milioane hectare sunt pământuri cultivabile în parcele mai mici ca de 5 hect.

Voiu cita textul dintr-o anchetă oficială: „Dar' dacă micii nostri cultivatori formează imensa majoritate a posesorilor solului, sunt departe de a cultiva cea mai mare suprafață a pământului. Din contră ei nu ocupă decât o fracțiune foarte mică. Prin urmare este o greșală, când se crede, că solul Franței este în mâinile micilor culturi“.

Aceste cuvinte, țise de un învățat, care ocupă o funcțiune oficială, și tipărite într-o carte oficială, sunt cea mai deplină justificare a campaniei ce întreprinde Henry George pentru imposibilul metric.

Neîndoindu-ne, că starea lucrurilor nu e mai bună la noi în țeară, cu toate măsurile recente de impropritate, și pentru aceasta mă întemeiez pe cifrele ce am cules asupra județului Brăila, de unde rezultă, că mica cultură nu are decât aproape 15%, precând marea cultură are preste 85% din toată suprafața județului. Dacă am avea la îndemână cifra pentru întreaga țeară, ar fi de mare folos, dar' de sigur va trece multă vreme, până când ministerul agriculturii se va învrednici de a ne da o astfel de statistică.

Pentru a încheia, voi arăta avantajile imposibilului metric, așa cum le-a resumat dl Toubeau în discursul ce a ținut la congresul internațional agrar.

1. Este un liberator. Scutesc producțiunea, consumațiunea, circulațiunea, agricultura, industria și comerțul de ori-ce fel de impozit direct sau indirect ce le apasă astăzi.

2. Este un stimulant. Silesc ameliorarea fondului, duce la cultura intensivă etc. El va face abundența și va micșora prețurile.

3. Este un repartitor ecuitabil al proprietății pământului. El nu va lăsa un om

de a stăpâni o bucată de pământ, fără să-l facă să producă, sau de a-l păstra, dacă nu mai poate a-l cultiva. El va silii pe nemuncitori și incapabili sau a părăsi domeniile lor sau a le vinde. El va distruge sistemul de închiriere, al salariatului și al creditului.

4. Este un nivelator. El asigură egalitatea socială, fără să aducă cea mai mică atingere libertății individuale.

În fine influența imposibilului metric va fi mare și pe calea morală, pentru-că influențează asupra stării economice.

Negreșit, că este nevoie de mai lungă dezvoltare, dar' mă opresc aici.

„Românul“.

Zamfir Filotti.

VARIETĂȚI.

(Psihologia sufragiului universal.)

Diariștul parisian Octave Mirbeau e de părere că, spre a isbui în alegeri, trebuie să scii face făgădueli, de care se nu te ții, dar' care se iee ochii alegătorilor. Și ca dovadă citează următorul fapt:

Candidatul care se prezenta la... este deputat de mai bine de 20 de ani. Fusese numit, pentru-că alegătorii voiau o haltă de drum de fer în satul lor și pentru-că omul nostru o făgăduise îndată. Anii trecuți; legislaturile deasemenea și halta nu se făcea, dar' deputatul era totdeauna ales. În alegerile penultime, vedând că candidatul lor nu mai vorbira de haltă, țeranii îndrăsniră să-l întrebe despre ea, spunând, că adversarul lui le făgăduise și el una...

„Halta!“ strigă candidatul... „s'a făcut tot, oameni buni... Se începe mână“.

Într'adevăr, a doua zi în d-zi țeranii vedură sosind o căruță plină de petri și apoi alta cu nisip.

E halta noastră, își dăseră, și votară ca de obicei.

Preste două zile după alegeri un căruțaș veni să încerce petrele și pe urmă năsipul, și fiindcă țeranii strigau:

„E halta noastră!“

„El le dăse, bicicliu-și și caii.“

„Se pare că a fost o greșală... E pentru alt departament!“

Anul acesta candidatul era puțin cam îngrijat, când merse să-și facă campania electorală.

„Dar' halta?“ dăseră țeranii. „De nu ni-o dai, celalalt are să ni-o dea el; neia făgăduit, s'a jurat“.

Deputatul făcu un gest mareț.

„O haltă!... Ce vreți să faceți cu o haltă? Eu vă aduc o gară, o gară frumoasă, o gară mare, o gară cu cianorice electrice... Trăescă Franca!... și de vreți legături cu alte linii, spuneți... Trăescă Franca!“

Și a fost reales.

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 16 Octomvrie nou. Conventul bisericesc evanghelic a luat în discuțiune atitudinea districtului bisericesc de dincoace de Dunăre față cu desaprobară de acum e anul a cunoscuților peregrini la Kiew. Majoritatea conventului a acceptat fără nici o votare rezoluțiunea, după care conventul susține concludul din anul trecut, nu recunoaște dreptul districtului, de a respinge acest conclud, și își exprimă desaprobară față cu atitudinea districtului. Thoma Péchy a dat expresiune convingerii, că sinodul va fi pătruns de același spirit, care exclude desbateră asupra unor asemenea incidente nepatriotice. Interesul bisericii protestante reclamă, ca să se nutrească spiritul național, dar' nu se se facă propagandă rusească. (Aprobări insufleite). La cestiunea despre limba conducerii matriculelor, panslavistii Dula și Mudrony intervin pentru norma de până acum, deoarece conventul nu ar fi competent și o schimbare a aceleia ar forma o vătămăre a autonomiei. Comitele-suprem Rado a pledat pentru susținerea concludelor din anul trecut, ceea-ce s'a primit.

Sosiiți în Sibiu. La 17 Octomvrie n.

Hotel „Neurher“. Lobstein, Stampf și Kunze, comercianți din Viena. D-na Elek din Murș-Oșorheiu. **Hotel „Imperatul Roman“.** Simion Pasca, notar din Slatina. Robert Schwarz, oficial din Reghinul-săsece. **Hotel „Meltzer“.** Alex Jonás, musicant din Odorheiu-săsece. Ilie Dopp, adj. de inginer din Șmig. **Hotel „Habermann“.** Emeric Kozak, Iosif Salamon, Anton Dudai, Benődi, Ludovic Gábor, I. Gábor, Bogár, Iosif Radoibenne, M. Kasak, George Buknar, Iosif Farkas și Fujku Drager, toți musicanți din Reghinul-săsece.

Teatru orașenesc în Sibiu. Abonament. Abonament 12.

Sămbătă, în 10 Oct. 1889. „O, diese Schwigermutter.“ (Of, soacra aceasta).

(Madame Bonivard).

Farsă în 3 acte de Emil Neumann.

Piesă de repert. a tuturor scenelor de primul rang.

Reprezentată cu succes senzațional de preste 50 de ori la teatral ces. reg. priv. „An der Wien“.

Bibliografie.

A apărut în editura Institutului tipografic „Călinarul Poporului“ pe anal comun 1890. — A se vedea anunțul pe pagina din urmă a ăiarului.

A apărut:

Regulament

pentru organizația și administrația serviciilor „Monitorului Oficial“ și imprimeriei statului, promulgat în „Monitorul Oficial“ sub Nr. 130 din 14 Septemvrie 1889. București, imprimeria statului, bulevardul independenței, 1889.

A apărut „Raportul comitetului societății pentru cultura și literatura română în Bucovina“ despre trebile și lucrările sale pe timpul dela 1 Ianuarie 1888 până la finea lunii lui August 1889. Editura proprie. Cernăuți 1889. Tipografia arhiepiscopala. Raportul cuprinde: Bibliotecă societății. Cabinetul de lectură. A) Cassa societății. B) Fundațiunea Pumnuleană. C) Fundațiunea doamnei Agnes de Popovici. D) Fundațiunea contelui Emanuil Logothetti. E) Fundațiunea lui Alexandru de Popovici. F) Fundațiunea lui Dimitrie Serețean. G) Fundațiunea dnei Elena Serețean. H) Fundațiunea cav. George de Popovici. I) Fundațiunea dnei Elena de Popovici. Comitetul societății pentru cultura și literatura română în Bucovina. Propunerea comitetului în privința preliminarului pentru anul 1890. Defuncții membri onorari și fondatori. Membrii onorari, fondatori, ordinari și activi în anul 1889.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 4 Noemvrie st. n. a. c. imobilele Catriei Szokoly născ. Borza decătră tribunul reg. din Arad.

— 6 Noemvrie st. n. a. c. imobilele lui Demetriu Stergovits decătră tribun. reg. din Chichinda-mare.

— 4 Decemvrie st. n. a. c. imobilele lui Iosif Baumgartner, în N.-Párdány, decătră judecătoria cerc. din Madoș.

Posturi vacante:

— Un post de director la spitalul „Carolina“ din Cluj. A se adresa până la 15 Noemvrie n. c. la autoritățile competente.

— Câte un post de oficial clasa a IV-a la percepătoratul regesc din Sighișoara și cel din Dicio-Sănmărtin. A se adresa în 14 zile la autoritățile competente.

LOTERIE.

Trageră din 16 Octomvrie st. n.

Brünn: 5 63 85 70 73.

Călinarul zilei.

6/18 Octomvrie.

Julian: Apost. Toma.

Gregorian: Luca evang.

Soarele: răsare 6.15, apune 5.18.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 17 Octomvrie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.5)		Temperatura după Celsius	Maximal și minimal de temperatură	Direcțiunea vântului
Observată	Diferența din prețiu			
722.8	+3.8	+6.4	+10.0 +4.0	NNV

Din țeară, 15 Octomvrie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	757	+9.1	NV	6
Sătmăr	758	+13.2	V	1
Cluj	—	+10.3	V	1
Orșova	757	+13.4	S	1
Timișoara	757	+11.0	N	4
Arad	757	+11.2	V	3
Panciova	757	+12.2	NV	2

Sosiiți în Sibiu.

La 17 Octomvrie n.

Hotel „Neurher“. Lobstein, Stampf și Kunze, comercianți din Viena. D-na Elek din Murș-Oșorheiu. **Hotel „Imperatul Roman“.** Simion Pasca, notar din Slatina. Robert Schwarz, oficial din Reghinul-săsece. **Hotel „Meltzer“.** Alex Jonás, musicant din Odorheiu-săsece. Ilie Dopp, adj. de inginer din Șmig. **Hotel „Habermann“.** Emeric Kozak, Iosif Salamon, Anton Dudai, Benődi, Ludovic Gábor, I. Gábor, Bogár, Iosif Radoibenne, M. Kasak, George Buknar, Iosif Farkas și Fujku Drager, toți musicanți din Reghinul-săsece.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Abonament. Abonament 12.

Sămbătă, în 10 Oct. 1889.

„O, diese Schwigermutter.“

(Of, soacra aceasta).

(Madame Bonivard).

Farsă în 3 acte de Emil Neumann.

Piesă de repert. a tuturor scenelor de primul rang.

Reprezentată cu succes senzațional de preste 50 de ori la teatral ces. reg. priv. „An der Wien“.

Economic.

Tirgul de țeară în Noerich nu s'a amânât, după-cum s'a sunat, ci acela va avea loc: la 17 l. c. tirg de oi, la 18 și 19 de vite și la 20 l. c. tirg de țeară.

Medio la bursa de efecte s'a prolongit de astădată cu mai puține greutateți ca cel din urmă ultimo; s'au prolongit: renta de aur ungară de 4% cu 7 1/2—12 1/2 cr. report, renta de hârtie de 5% cu 2 cr. report, banca de credit ungară cu 37 1/2—50 cr. report, banca hipotecară cu 12—15 cr. report, banca de escompt cu 3 1/2—6 cr. report.

Tariful pe zone și venitele căilor ferate. În săptămâna dela 1 până la 7 l. c. au călătorit pe liniile căilor ferate de stat ungare 209.800 persoane și au fost transportate 177.800 tone; venitele se urcă la 880.200 fl. contra 937.177 fl. în aceeași săptămână a anului trecut. — Pe linia ferată ungară de Nord-Ost au călătorit în Septemvrie a. c. 156.109 persoane; venitele se urcă la 104.224 fl. 78 cr., cu 91.066 călători și 15.724 fl. mai mult ca în anul trecut.

Societatea de navigațiune dunăreană. În săptămâna dela 20 până la 26 Septemvrie a. c. au încurs la această societate 361.533 fl. contra 407.911 fl. în anul trecut; în total au încurs dela deschiderea navigațiunii în anul acesta 9,673.946 fl. contra 9,916.020 fl. în anul trecut.

Trenul-curier între Berlin și Budapesta. „Kölnische Zeitung“ din Germania a fost adus scirea acum de curând, că comunicațiunea trenului-curier Berlin—Budapesta—Constantinopol va fi sistată. După o scire oficioasă însă, nu numai că comunicațiunea nu va fi sistată, dar' din contră, la recercarea direcțiunii căilor ferate de stat prusiene, direcțiunea căilor ferate de stat austro-ungare în vara venitoare va dispune comunicațiunea zilnică a acestui tren.

Banca hipotecară croată. Încheierea pertractărilor asupra înființării băncii hipotecare croate suferă o scurtă trăgănare prin aceea, că banul, contele Khuen Hédervary, a cărui sosire în capitala Ungariei se aștepta în primele zile ale săptămânii acesteia, numai în decursul săptămânii venitoare poate sosi. Directorul Minkus a sosit deja în Budapesta, dară numai pentru a asista la o ședință a direcțiunii societății pe acții a fabricii unguresci de arme.

Conferențe la institutul de credit din Viena. În zilele aceste au avut loc la institutul de credit austriac din Viena conferențe, la care a asistat și directorul general al băncii de credit ungare, contele Pallavicini. După-cum se aude, s'ar tracta de consultări asupra împrumutului regaliilor ungar.

Concurs contra unei firme de zăhar boeme. Tribunalul comercial din Praga a publicat concurs contra comerciantului de zăhar F. H. Vesely, care a fugit din Praga, lăsând pasive în sumă de 100.000 fl., la care participă mai mult piața din Praga.

Tirgul de rimători dela Severin. Buletinul din cursul săptămânii trecute arată următoarea situațiune: Rimători intrați în tirg 2951; vânduți în interiorul țerii 809; vânduți pentru Austro-Ungaria 520; uciși 27; exterminați din cauza boalei de dinți 5; rămași în sălășe 1590. Prețul, cu care s'au vândut rimătorii, a variat între 65 și 72 centime chilogramul. Este de observat, că la acest tirg se află rimători îngrășați în timp de 8 luni numai cu grăunțe și ating o greutate de 350 kilograme unul.

Împrumutul rusesc. Corespondentul din Petersburg al ăiarului „Times“ declară, că este autorisat a desmiiți scirea, după care ministrul rusesc de finance ar intenționa a face în Decemvrie un împrumut de 500 milioane ruble pentru scopuri de conversiune. Se mai adaugă, că cele mai însemnate autorități financiare din Petersburg sunt firm convinse, că în cele mai deapropae 12 luni nu se va face nici un împrumut nou pentru conversiune.

Prețul mărfurilor.

Tirguri de rimători în Steinbruch. În 15 Octomvrie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marfă țărănească, grea —.— cr., până —.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușoră 42.— cr., până 45 1/2 cr., romănescă de Bakony grei 43.— cr., până 45 1/2 cr., transito, de mijloc —.— cr., până —.— cr., transito ușori —.— cr., până —.— cr., transito sârbesci grei —.— cr., până —.— cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito ușori 47.— cr., până 47 1/2 cr., îngrășați cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpănați dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 15 Oct. 1889.

Săminte	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		
		dela	până		dela	până	
		Grâu					
Bănățeneș nou	74	—	—	75	—	—	
Grâu dela Tisa	78	8.40	8.45	79	8.45	8.55	
Grâu de Pesta	78	8.35	8.40	79	8.40	8.50	
Grâu de Alba-regală	78	8.40	8.45	79	8.45	8.55	
Grâu de Bácska	78	8.40	8.45	79	8.45	8.55	
Ungureșce de Nord	74	—	—	75	—	—	
Săminte, vechi ori noue		Sotul		Qualitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.	
						dela	până
Săcără	Nutreț de vîns de bere	70—72		7.05		7.30	
Orz		60—62		6.10		6.30	
"		62—64		6.30		7.50	
"		64—66		8—		9.50	
Ovės	bănăț. de alt soi	39—41		6.85		7.30	
Cucuruz (porumb)		75		4.80		4.85	
"		78		4.70		4.75	
Meiu		—		5.80		5.60	
Hriscă	"	—		16		16	
Marfa pe termen.	Grâu	de primă.	8.7—	8.21		8.20	
	"	de toam.	8.21	8.21		8.21	
	Cucuruz	Maiu-Iun.	5.19	5.19		5.23	
	"	Aug. Sept.	—	—		—	
"	Ovės	de primă.	7.22	7.22		7.25	
"	"	de toam.	6.95	6.95		7—	
Produce diverse		Sotul		Cursul			
				dela		până	
Prețul pe 100 chilogram.	Sem. de trif.	Lucernă ungurească	42.—	48.—		—	
	"	franceză	—	—		—	
	"	italiană	—	—		—	
	"	roșie	38.—	42.—		—	
	Oleu de rap.	rafinat	43.—	75.—		—	
	Oleu de in	dela Pesta	54.50	54.50		—	
	Uns. de pore	dela țeară	—	—		—	
	Slănină	sventată	46—	47—		—	
	"	afumată	56—	57—		—	
	Sân	—	32.—	3		—	
	Prune	din Bosnia, în buți	—	—		—	
	"	de Serbia, în saci	10.25	10.50		—	
	Licitar	slavon, nou	19.50	20.—		—	
	"	bănățeneș	—	—		—	
	Nuci	din Ungaria	—	—		—	
Gogoși	unguresci	—	—		—		
"	sârbesci	—	—		—		
Miere	brută	28—	29—		—		
"	galbină străcurată	34—	35—		—		
Ceară	de Rosenau	121	122.		—		
Spirit	brut	13.25	13.50		—		
"	Drojdii de spirit	17.—	17.50		—		

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIIU

A ieșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului
pe anul comun
1890.

Cuprinsul: Călimdar astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1889. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondență telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — Moș Ioan Roată, povestire de Ioan Creangă. — Cine a scos pe Adam și pe Eva din Rai? — Scurtă de Petru Ispirescu. — *Economic*: Desfundarea pământului. — Săcări. — Tășelatul animalelor de muncă. — *Poesii*: Ear când voi fi... de Mihail Eminescu. — Regele cel mai iubit, de Matilda Cugler-Poni. — Nu plânge că te dau uitării, de Veronica Micle. — Cântec vechi, de T. Robeanu. — Întâlnirea, de Teodor Șerbănescu. — Mănoasă! de George Coșbuc. — Un tip american, naratiune. — Originea Țiganilor. — Proverbiu armenesc. — *Anecdote populare*: Pomana Țiganului, de G. H. Granda. — Ovrul și Dorobanțul. — Țiganul la popă. — Petrecere bună! — Era iute de picioare. — Trei surzi. — Doine populare. — Țigurile din Ardeal, Ungaria. — Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Med. univ.
Dr. Louis Máthé de Bikafalva,

Dentist din Budapesta,

sosese pe la sfârșitul acestei luni în Sibiu.

Se recomandă P. T. publicului pentru toate boalele de gură și de dinți. Plumbează și pregătește dințuri complete, precum și dinți singuratici după cele mai nouă metode cu prețuri ieftine. [792] 1-2

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA”
ÎN SIBIIU,
fundată în anul 1868

[682] 44

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliile etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1885 fl. 577,192.03	în a. 1869—1885 fl. 424,872.39
în a. 1886 „ 40,565.12	în a. 1886 „ 43,594.—
în a. 1887 „ 57,939.61	în a. 1887 „ 42,436.01
în a. 1888 „ 49,110.60	în a. 1888 „ 46,826.41
Suma fl. 724,807.36.	Suma fl. 556,928.81

1,281.736 fl. 17 cr.

Conform bilanțului pentru 1887 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
582.147 fl. 48 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 6, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIIU.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

ARGHIR și ELENA.

Istoria

preafrumosului fider de craiu și a preafrumoasei fete măiestre cu părul de aur.

Adecă:

o închipuire, sub care se înțelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

LEONAT și DOROFATA.

Dialog

între bețivul din Longobarda și
muiera lui.

= în versuri =

14 cr. sau 30 bani exemplarul.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU

recomandă:

Articul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articlul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.” Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 di a unei în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate născuse a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot născuse a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român.” Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebreale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferența celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulăa exemplar. —

Numeri de probă se trimite gratis ori-cui cere.

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, inedită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II. și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din Țăruț unii școlari, de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un Țăruț de școală ce și-l făcuse ca elev de anul I. al școlii populare superioare din Cămpeni, va să dică precând era în al 4-lea an de școală. În acest Țăruț se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din școală, cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religioasă, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitoul despre fum, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsească din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea noilei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.
Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa-lele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și violele, poezii populare, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiul arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.
Biblioteca „Săteanului Român.” Cartea III., IV. Cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.” Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete, din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru școlile populare, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasia din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericești la toate sărbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai recomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a-i apleși scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, având o notiță istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 2 fl.

Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde:

8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întâmplătoare în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de moarte, 4 la imormentarea oamenilor bătrâni, 5 la imormentarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela muieră; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frații și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consăngeni mai depărtați; 10. — dela consoți de aceeași ocupațiune; 11. dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebreale și iertăciuni lucrate amănunțat tuturor cerințelor preamii fungente la casuri funebreale. — Prețul unui exemplar expedit franco e 2 fl.

Cuvântări bisericești. Tomul III., scris de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar expedit franco e 1 fl.

Orientul catolic sau concordanțele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favorabil și lăudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar expedit franco e numai 1 fl. 50 cr.

Rezultatele filosofiei sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodat ca premiu pentru cei-ce absolvă școala populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul expedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catehetică și metodică în seminarul archidiecezan din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele rețute de relațiunile și lipsele băieților noștri, ear ceremoniile bisericești înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catechetul față de discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptar în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o dea micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula apro-

bării Preaven. ordinariat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poezii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr.

Dumnezeasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele acelu sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroch gr-cat. și asesor consistorial. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 40 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școlile populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, paroch gr-cat. în Sat-Șugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicar al Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act. După A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețul unui exemplar 10 cr.

Influența mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul unui exemplar 30 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născătoarei de D-deu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar expedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedit franco e 15 cr.

➡ A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania. ➡

Unde se cumpără acțiunile tuturor bancelor române cu prețurile cele mai bune.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.